

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Asztalos Katalin ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Pánszky Gyula ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. augusztus 27. napján kelt 13.G.41.923/2006/44. számú ítélete ellen a felperes 46., az alperes 48. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek között 2006. szeptember 25-én létrejött vállalkozási szerződésben részletezett műszaki tartalommal a felperes elvállalta 2.050.000 darab ... kuponfüzet nyomdaipari gyártását. A felek a termék elkészítésének díját 7,14 forint + ÁFA/darab összegben határozták meg, amelyet utóbb 7 forint + ÁFA/darab összegre módosítottak. A kikötött vállalkozói díj tartalmazta a nyomdai előkészítés és szállítási költséget egy budapesti címre, de nem tartalmazta a termékdíjat. A felperes 2006. október 4-ig minimum 300.000 darab kuponfüzetet volt köteles leszállítani, a végszállítás határideje pedig 2006. október 6-a volt. A felperest késedelmes teljesítés esetére kötbérfizetési kötelezettség terhelte, a felek ennek napi összegét a teljes gyártási ár 5 %-ában határozták meg.

A felperes a szerződésben írt határidőben - a gyártást végző olaszországi nyomda késedelme miatt - nem teljesített.

A felperes a leszállított ... kuponfüzetek ellenében kibocsátotta a ... sorszámú számláját, amelyben 2.054.000 darab kuponfüzet ellenértékéért 14.378.000 + ÁFA-t, összesen 17.253.600 forint vállalkozói díjat számított fel, valamint a kuponfüzetek termékdíját, bruttó 835.567 forintot, s ezen követelésből levonásba helyezett bruttó 9.614.262 forint elismert késedelmi kötbértartozást, valamint 1.824.900 forint, az alperes terhére felmerült és a felperes által elismert szállítási költséget és így 5.541.671 forint + ÁFA, összesen 6.650.005 forint vállalkozói díjat kívánt érvényesíteni, melyet az alperes nem fizetett meg.

A felperes keresetében a Ptk. 389. §-a alapján vállalkozói díj címén 6.650.005 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes ellenkérelmet terjesztett elő, védekezésében hivatkozott arra, hogy a felperes hibásan teljesített, s állítása alátámasztására csatolta ... magánszakértő által készített szakvéleményt, amelynek megállapításai szerint 40 % mértékű árleszállítás indokolt, ezért a felperes követelésével szemben az alperes - részben beszámítással - a hibás és késedelmes teljesítés okán a kereset elutasítását kérte, a viszontkeresetében pedig 4.244.297 forint megfizetésére kérte a felperes kötelezését.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte, arra hivatkozott, hogy a felek a szerződés 7. pontjában kikötötték, hogy az alperes a minőségi kifogásait legkésőbb 2006. október 20-ig volt jogosult előterjeszteni. Amennyiben az elismert teljesítési késedelmet figyelembe is veszi, az alperes a szavatossági igényét 2006. november 13-án már késedelmesen terjesztette elő, a teljesítési késedelem miatti kötbértartozását pedig a vállalkozói díjkövetelésébe már beszámította. Hivatkozott arra is, a felek együttműködési kötelezettségére figyelemmel az ...ba történt kiutazással kapcsolatos alperesi költségigény is megalapozatlan, és a hibás teljesítésre alapított kárigény nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét, és az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 370.380 forint perköltséget. A szavatossági igények elkésztésével kapcsolatos felperesi álláspontra figyelemmel az elsőfokú bíróság határozata indokolásában előjáróban megállapította, hogy a teljesítési késedelem folytán az alperes 2006. november 2-ig terjeszthette elő minőségi kifogását, azonban a Ptk. 308/C. §-a értelmében az alperes jogosult a szavatossági igényét kifogás útján érvényesíteni a felperes követelésével szemben, mely perjogi szempontból ténylegesen egy védekezés és arra irányul, hogy a követelt díj egy része nem illeti meg a felperest. Álláspontja szerint a Ptk. 316. §-ának (1) bekezdése alapján sincs helye a szavatossági igények elutasításának, mivel ... tanúvallomása szerint az átadás-átvételi jegyzőkönyvek felvételekor ténylegesen a mennyiségi vizsgálat történt meg, mert a teljesítési késedelem miatt az elsődleges cél az volt, hogy a kiadványok minél előbbi felhasználása megtörténjen. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett szakvélemény alapján megállapította, hogy az alperes kifogás útján előterjesztett szavatossági igénye érdemben is megalapozott, mert a felperes hibásan teljesített,

mely egyrészt abból adódott, hogy a szakszerűtlen csomagolás miatt 80.000 darab kiadvány selejtes volt, ezért 560.000 forint és ÁFA vállalkozói díj nem illeti meg a felperest. A kiadványok teljes mennyiségére vetítve megállapíthatóak voltak továbbá olyan hibák, amelyek a nem megfelelő nyomtatásra vezethetőek vissza, s emiatt az igazságügyi szakértő az árleszállítás mértékét 30-35 %-ban határozta meg, a bíróság ehhez képest középátlagos értéket, 32,5 %-ot vett figyelembe, és a hibás teljesítés okán a kereseti követelést a következő számítás alapján nem találta megalapozottnak: a felperes 17.253.600 forint vállalkozói díjra volt jogosult, melyből levonásba helyezendő a 80.000 darab selejtes kiadvány miatt 672.000 forint vállalkozói díj, a fennmaradó 16.581.600 forint bruttó összegből a 32,5 % mértékű árleszállítás 5.389.020 forint, így a vállalkozói díj bruttó összege 11.192.580 forint, mely összegből a bíróság levonásba helyezte a felperes által is elismert 9.614.262 forint késedelmi kötbértartozást, és az alperes terheként felmerült 1.824.900 forint szállítási költséget, megállapítva, hogy ezek együttes összege 11.439.169 forint, mely meghaladja a felperes által érvényesíthető - fenti - 11.192.580 forintot. Így a bíróság a felperes vállalkozói díj iránti követelését nem találta alaposnak, ezért azt elutasította.

Az alperes ellenköveteléseit tekintetében megállapította, hogy a 8.997.117 forint késedelmi kötbérkövetelés nem alapos, mert a felperes az alperes által érvényesített, kötbérkövetelést meghaladó 9.614.262 forint összegű kötbértartozást elismert, és azt a vállalkozói díjkövetelésébe maga beszámította. A Ptk. 310. §-ára alapított egyes kártérítési igényeket a bíróság azért találta megalapozatlannak, mert az alperes az őt terhelő kötelezettség ellenére az érvényesíteni kívánt egyes kártételeket nem bizonyította. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét is elutasította, és a felperes javára megállapított 265.250 forint, s az alperes javára számított 635.630 forint perköltség összeszámításával határozta meg az alperes javára fizetendő perköltség összegét 370.380 forintban.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, és az ítélet indokolási részéből a viszontkereseti kérelemben előterjesztett szavatossági igényre vonatkozó megállapítás, illetve beszámítás mellőzését kérte a határozat indokolásából, nem érintve az ítélet rendelkezését a viszontkereset elutasítása körében. Előadta, hogy az alperes kereseti kérelemben terjesztette elő a szavatossági igényét, mely a perek egyesítése folytán viszontkeresetté alakult. A bíróság a viszontkeresetet valamennyi kérelem vonatkozásában elutasította, a szavatossági igényt megalapozottnak ítélte, így álláspontja szerint az ítélet rendelkező része nincs összhangban annak indokolásával. Előadta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a kifogás keretében a Ptk. 308/C. §-át, mert figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés értelmében több részletben történt a teljesítés, és hibás teljesítés esetén már az első részlet teljesítésénél vagy azt követően, azonnal észlelnie kellett volna az alperesnek azt, ha a teljesítés nem megfelelő, és kérnie kellett volna akár kijavítást, akár kicserélést, árleszállítást, csak másodlagosan terjeszthetett volna elő (Ptk. 306. §). Hivatkozott arra is, hogy az alperes a megrendelt és leszállított árut felhasználta,

vitatta továbbra is a hibás teljesítést, és érvelt azzal is, hogy a szakértő által vizsgált anyag mennyisége nem alapozza meg a 32,5 % árleszállítás mértékét. Utalt az EBH 2005. évi 1205. számon közzétett jogesetre és kifejtette, hogy a felperes abban bízva, hogy a szavatossági igény előterjesztése elkészt, számította fel a saját terhére a késedelmi kötbértartozását, így nem lett volna helye a szavatossági igény érvényesítésének, mivel nem lehet egyidejűleg hibás teljesítésre, illetve késedelmi kötbér fizetésére irányuló igényt érvényesíteni.

Az alperes fellebbezésében az ítélet akként való megváltoztatását kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze a felperest 890.000 forint és ÁFA kárigény megtérítésére. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítottság hiányában elutasította ezt a viszontkereseti kérelmét, a ... Nyrt. a felperes hibás teljesítése miatt ugyanakkor - a felek közötti díjelszámolás során - vele szemben érvényesítette a megtéríteni kért összeget. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a ... Nyrt. részéről ..., a „...” projektért felelős munkatárs nyilatkozatát - amely alátámasztotta a ... Nyrt. és az alperes közötti díjelszámolást, az alperes állítását -, valamint az alperes ügyvezetőjének, ...nak, valamint ... munkavállalónak és ..., volt munkavállalónak az alperesi állítással egybehangzó tanúvallomását.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés keretei között bírálta felül.

A felperes és az alperes által előterjesztett fellebbezés a következőkre tekintettel nem megalapozott.

Alapítalanul vitatta a felperes fellebbezésében - a perben beszerzett szakértői vélemény mint bizonyítási eszköz (Pp. 166. §) aggálytalan megállapításaival szemben - a hibás teljesítést.

A perben kirendelt ... nyomdaipari igazságügyi szakértő 2009. június 23-án kelt szakvéleményében egyértelmű választ adott a vita tárgyát képező, alvállalkozó bevonásával gyártott ... kuponfüzetek minőségi hiányosságaira, választ azzal összegezve, hogy ... magánszakértő részéről rögzített hibák az általa mintavétellel történt vizsgálattal is megállapíthatók. Rögzítette továbbá a hibák okait, valamint megállapította, hogy az alperesnél fellelhető két raklapnyi áru esetében előforduló hibák a teljes mennyiségre érvényesek, ugyanis az olasz nyomda a kérdéses (szerződéses) mennyiséget egyszerre, egy munkamenetben nyomtatta. Ebből következően nem fogadható el a felperes azon fellebbezési érvelése, amely szerint a vizsgált termékek mennyisége nem alapozza meg az árleszállítás mértékét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a - felperes fellebbezési hivatkozásával szemben - az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Ptk. 308/C. §-ában foglalt rendelkezéseket, ítéletének a rendelkező része és annak indokolása nem ellentmondó.

A felperes a 2006. december 19-én kelt keresetlevelében 6.650.000 forint vállalkozói díj megfizetésére kérte az alperes kötelezését, míg az alperes 2007. január 22-én írt kelettel ugyancsak keresetet terjesztett elő a felperessel szemben, e két ügyet egyesítette az elsőfokú bíróság (Pp. 149. § (2) bekezdés), és az alperes egyes ellenköveteléseit viszontkeresetként tárgyalta. Az alperesi kereset (vizontkereset) a hibás teljesítés kapcsán azt tartalmazta, hogy a minőségi reklamációban felsorolt hibák miatt a nyomdai munkák elvégzéséért járó díjat a csatolt (magán)szakértői vélemény alapján 40 %-os értékcsökkenéssel fogadta el az alperes, így a díj kifizetését 8.626.800 forint és ÁFA összegben visszatartja, és a késedelmes teljesítés a keresetben (vizontkeresetben) meghatározottak szerint csökkenti a vállalkozói díjat, s a vagyoni és nem vagyoni kárai, összesen 4.244.297 forint megfizetésére kérte a felperes kötelezését.

A felperes lényegében a visszatartott ellenszolgáltatás, a visszatartott vállalkozói díj megfizetése iránt lépett fel az alperessel szemben, az általa elismert kötbértartozás és az alperest megillető szállítási költség levonásba helyezése mellett. Az alperesi ellenkérelemre tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek jogában állt a Ptk. 308/C. §-a alapján szavatossági jogait kifogás útján érvényre juttatni, amely a felperes követelésével szemben egy védekezést jelentett, amely arra irányult, hogy a vállalkozói díjkövetelés, vagy egy része nem illeti meg a felperest. Az alperes ezen védekezésének megalapozottságát a beszerzett szakértői vélemény - lényegében a magánszakértői véleménnyel egyezően - egyértelműen alátámasztotta.

Megalapozatlan a fellebbezés azért is, mert kifogás útján minden szavatossági jog érvényesíthető.

A Ptk. 306. §-ának értelmében a törvény négyféle szavatossági jogot nevesít, a szavatossági igények közül a jogosult választhat. A jogosult választási joga főszabályként csak az azonos szinten szabályozott szavatossági jogok között áll fenn, azonban a jelen esetben nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem látta akadályát, hogy az alperes kifogás útján árleszállítást érvényesítsen, ugyanis a felperes a hibás teljesítést nem ismerte el, azt a fellebbezésében is vitatta, így a Ptk. 306. §-ának b) pontja szerint az alperest megillette az árleszállítás választásának a joga. Az ítélet indokolásában levezetett számítás alapján az alperes kifogása a felperes díjkövetelésével szemben alaposnak bizonyult, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetét elutasította. A Legfelsőbb Bíróság felperes által hivatkozott határozatát (EBH 2005.1205) a jelen jogvitától eltérő tényállású ügyben hozta, így nem támaszthatja alá a felperesnek az első fokú döntés megváltoztatására irányuló kérelmét.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes fellebbezésében felhozottak sem alkalmasak a viszontkeresetet elutasító első fokú határozat részbeni megváltoztatására.

Az elsőfokú bíróság nem látta igazoltnak, hogy a felperes hibás teljesítésével összefüggésben az alperesnek 890.000 forint és ÁFA kára keletkezett. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy az alperes a saját maga által készített és az iratokhoz csatolt kimutatása nem alkalmas ezen követelése bizonyítására, figyelemmel arra is, hogy a hivatkozott számlából nem tűnik ki, hogy a 20 millió forint és ÁFA, azaz 24 millió forint követelés egy része a hibás teljesítés miatt érvényesített kárigény, és helyesen ítélte meg azt is, hogy ... csatolt nyilatkozata önmagában nem bizonyítja a kárigény megalapozottságát.

A Ptk. 310. §-a szerinti igény alaposságának feltétele, hogy a jogosult bizonyítsa a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben keletkezett kárát. Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes ezt kétségmentesen nem bizonyította. Nem bizonyította tehát az alperes, hogy az érvényesített árleszállítási igényen kívül a hibás teljesítéssel okozati összefüggésben 890.000 forint kára is keletkezett, a fellebbezésben hivatkozott tanúk közül az alperes volt alkalmazottja, ... csak arra emlékezett, hogy a kiadványok nem megfelelő minősége miatt a ... későbbi egyeztetésben állapodott meg az alperessel, az összeget illetően azonban nyilatkozni nem tudott. Így az alperes ezen viszontkereseti igényének az elutasítása megalapozott.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban nagyobb részben pervesztes felperest a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a Fővárosi Ítélőtábla 100.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésének alkalmazásával megállapított, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Budapest, 2010. február 2.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró